

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการจัดกระบวนการเรียนรู้ ที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในมาตรา 24 ของข้าราชการครูในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุโขทัย
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพการจัดกระบวนการเรียนรู้ ของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุโขทัย จำแนกตามระดับชั้นที่สอน ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการสอน

สมมติฐานการวิจัย

1. ข้าราชการครูในระดับชั้นที่สอนต่างกัน มีความรู้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แตกต่างกัน
2. ข้าราชการครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความรู้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แตกต่างกัน
3. ข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน มีความรู้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 1.1 ประชากร ได้แก่ ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุโขทัย ปีการศึกษา 2543 ภาคเรียนที่ 2 จำนวน 4,287 คน
 - 1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุโขทัย ปีการศึกษา 2543 ภาคเรียนที่ 2 จำนวน 367 คน ได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของยามานะ (Yamane)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการจัดกระบวนการเรียนรู้ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุโขทัย โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 สภาพการจัดกระบวนการเรียนรู้ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยครอบคลุมเนื้อหา 6 ด้าน คือ การจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมการฝึกทักษะ กระบวนการคิด และการจัดการ การเรียนรู้จากประสบการณ์จริง การผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ การจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม และสื่อการเรียนรู้ และการร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเองโดยส่งแบบสอบถามพร้อมหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลจากสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุโขทัย ไปยังกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 367 ฉบับ และได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 367 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 แบบสอบถามที่ได้รับคืนมีความสมบูรณ์ สามารถนำมาวิเคราะห์ ได้ทุกฉบับ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS FOR WINDOW โดยหาค่าร้อยละ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม หาค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพการจัดกระบวนการเรียนรู้ ของข้าราชการครู และเปรียบเทียบสภาพการจัดกระบวนการเรียนการสอนของครู จำแนกตาม ระดับชั้นที่สอน ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการสอน สถิติที่ใช้ในการทดสอบ คือ F - test และทดสอบค่าเฉลี่ยรายคู่โดยใช้วิธีการของเชฟเฟ (Scheffe)

สรุปผล

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพการจัดกระบวนการเรียนรู้ ที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุโขทัย ในภาพรวมจำแนกตามกระบวนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 6 ด้าน พบว่าโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยแต่ละด้าน ดังนี้

1. ด้านการจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมของข้าราชการครูเมื่อพิจารณาโดยภาพรวม พบว่า ครูผู้สอนมีการจัดกระบวนการเรียนรู้ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีรายการที่ครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา มีการจัดกระบวนการเรียนรู้ ที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก คือ จัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย และคิดค้นกลวิธีในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่น่าสนใจ

2. ด้านการฝึกทักษะกระบวนการคิด และการจัดการ เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม พบว่าครูผู้สอนมีการจัดกระบวนการเรียนรู้ในระดับปานกลาง

3. ด้านการเรียนรู้จากประสบการณ์จริงเมื่อพิจารณาโดยภาพรวม พบว่าครูผู้สอนมีการจัดกระบวนการเรียนรู้ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีรายการที่ครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา จัดกระบวนการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก คือ เตรียมการสอน ที่มุ่งให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ในการปฏิบัติจริง และจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ที่มุ่งให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริง

4. ด้านการผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆ เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม พบว่า ครูผู้สอนมีการจัดกระบวนการเรียนรู้ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีรายการที่ครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก คือ ปลุกฝังให้ผู้เรียนมีความซื่อสัตย์ สุจริต เสียสละและช่วยเหลือผู้อื่น

5. ด้านการจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมและสื่อการเรียน เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม พบว่า ครูผู้สอนมีการจัดกระบวนการเรียนรู้ในระดับปานกลาง

6. ด้านการร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม พบว่าครูผู้สอนมีการจัดกระบวนการเรียนรู้ในระดับปานกลาง

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบการจัดกระบวนการเรียนรู้ ที่สอดคล้องกับพระบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุโขทัย โดยภาพรวมทั้ง 6 ด้าน พบว่าครูผู้สอนที่ทำการสอนในระดับชั้นที่ต่างกัน มีการจัดกระบวนการเรียนรู้ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัย ยกเว้น

1. ด้านการจัดเนื้อหา สาระ และกิจกรรม โดยภาพรวมมีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ พบว่า ครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา มีการปฏิบัติมากกว่าครูที่สอนในระดับประถมศึกษา ในเรื่องการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ พบว่า ครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา มีการปฏิบัติมากกว่าครูผู้สอนระดับประถมศึกษา และครูที่สอนในระดับมัธยมศึกษา ในเรื่องการจัด

จัดกิจกรรมที่หลากหลาย เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ พบว่า ครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา มีการปฏิบัติมากกว่าครูผู้สอนระดับประถมศึกษา และครูที่สอนในระดับมัธยมศึกษา เรื่อง การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกเรียน และปฏิบัติกิจกรรมตามความสนใจ เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่พบว่า ครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา มีการปฏิบัติมากกว่าครูที่สอนในระดับประถมศึกษา และครูที่สอนในระดับมัธยมศึกษา

2. ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง โดยภาพรวมไม่มีความแตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณารายข้อ มีรายการที่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนี้ ในเรื่องการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ใช้กิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติ เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่พบว่า ครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา มีการปฏิบัติมากกว่าครูที่สอนในระดับประถมศึกษา และครูที่สอนในระดับมัธยมศึกษา ในเรื่องการจัดการเรียนการสอน โดยใช้ภูมิปัญญาของชุมชน เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ พบว่า ครูที่สอนในระดับประถมศึกษา มีการปฏิบัติน้อยกว่าครูที่สอนในระดับมัธยมศึกษา

3. ด้านการผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆ โดยภาพรวมไม่มีความแตกต่าง แต่เมื่อพิจารณารายข้อ มีรายการที่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ในเรื่องการเตรียมการสอนในลักษณะบูรณาการ สาระความรู้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ พบว่า ครูผู้สอนก่อนประถมศึกษา มีการปฏิบัติมากกว่าครูที่สอนในระดับประถมศึกษา และครูที่สอนในระดับมัธยมศึกษา ในเรื่องการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้และคุณธรรมไปพร้อมๆ กัน เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ พบว่า ครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา มีการปฏิบัติมากกว่าครูที่สอนในระดับประถมศึกษา แต่น้อยกว่าครูที่สอนในระดับมัธยมศึกษา ในเรื่องการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียน มีค่านิยมที่ดีงามต่อสังคม เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ พบว่า ครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา มีการปฏิบัติมากกว่าครูที่สอนในระดับประถมศึกษา แต่น้อยกว่าครูที่สอนระดับมัธยมศึกษา ในเรื่องการจัดกิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง จากแหล่งข้อมูลข่าวสาร เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ พบว่า ครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา มีการปฏิบัติน้อยกว่าครูผู้สอนในระดับประถมศึกษา และครูที่สอนในระดับมัธยมศึกษา

4. ด้านการจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมและสื่อการสอน โดยภาพรวมไม่มีความแตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณารายข้อ มีรายการที่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ในเรื่องการผลิตสื่อการสอนที่มีคุณภาพเมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ พบว่า ครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา มีการปฏิบัติมากกว่าครูผู้สอนในระดับประถมศึกษา

5. ด้านการร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ โดยภาพรวมไม่มีความแตกต่าง แต่เมื่อพิจารณารายข้อ มีรายการที่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ การเยี่ยมบ้านนักเรียนในเวลาว่างเพื่อรับทราบข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียนโดยตรง เมื่อเปรียบเทียบค่า

เฉลยรายคู่ พบว่า ครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษามีการปฏิบัติมากกว่าครูที่สอนในระดับประถมศึกษา และครูที่สอนในระดับมัธยมศึกษา

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบระดับการศึกษาของครูผู้สอนต่างกัน ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุโขทัย โดยภาพรวมทั้ง 6 ด้าน พบว่ามีการจัดกระบวนการเรียนรู้ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัย ยกเว้น

1. ด้านการฝึกทักษะกระบวนการคิดและการจัดการ มีรายการที่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ เชื่อมโยงความรู้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลยรายคู่ พบว่า ครูผู้สอนที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มีการปฏิบัติน้อยกว่าครูผู้สอนที่มีระดับการศึกษาที่สูงกว่าปริญญาตรี

2. ด้านการผสมผสาน สาระความรู้ด้านต่าง ๆ มีรายการที่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนมีค่านิยมที่ตรงต่อสังคม เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลยรายคู่ พบว่า ในรายการดังกล่าวครูผู้สอนที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มีการจัดกระบวนการเรียนรู้ในรายการดังกล่าวแตกต่างจากครูผู้สอนที่มีระดับการศึกษาที่สูงกว่าปริญญาตรี

ตอนที่ 4 ผลการเปรียบเทียบประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ ที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุโขทัย โดยภาพรวมทั้ง 6 ด้าน พบว่าการจัดกระบวนการเรียนรู้ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัย

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย มีประเด็นที่น่าสนใจซึ่งควรนำมาอภิปรายดังนี้

1. จากผลการวิจัย พบว่า สภาพการจัดกระบวนการเรียนรู้ ที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542 ของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุโขทัย มีการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าครูผู้สอนส่วนใหญ่ยังยึดแนวการสอนแบบเดิม คือมีการสอนแบบบรรยายให้นักเรียนท่องจำมากกว่าการได้ลงมือปฏิบัติจริง ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับการประเมินเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนเข้าสู่เกณฑ์มาตรฐานของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ครั้งที่ 2/2543 โดยสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุโขทัย ผลการประเมินในเรื่องการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนอยู่ในระดับปานกลาง นอกจากนี้ สิปปนนท์ เกตุทัต (2541 : 47) กล่าวไว้ในการสัมมนาทางวิชาการ เรื่องกระบวนการเรียนรู้ ว่าการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของข้าราชการครูไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร เป็นเพราะว่าขาดการตรวจสอบอย่างมีระบบจากบุคคลภายนอก

จากผลการวิจัยในครั้งนี้ สะท้อนให้เห็นภาพเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษาไทย ในด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ได้ชัดเจนมากขึ้นว่า ยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ถึงแม้ว่าสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จะกำหนดเป็นพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น หน่วยงานนิเทศก์ ฝ่ายพัฒนาบุคลากร ดำเนินการจัดอบรมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เพื่อชี้แจง ทำความเข้าใจ นโยบาย หลักการ และแนวทางการจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้ข้าราชการครู และผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุโขทัยไปแล้วก็ตาม เพราะฉะนั้น การดำเนินการในเรื่องนี้ จะประสบผลสำเร็จได้นั้น ต้องมีการปฏิรูปที่บุคลากร ระบบ และต้องมีการตรวจสอบ เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ครูผู้สอนทุกระดับ ให้ความสำคัญรับผิดชอบในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริงด้วย

2. จากการวิจัยพบว่า สภาพการจัดกระบวนการเรียนรู้ ที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุโขทัย จำแนกตามรายชั้นที่สอน พบว่า มีการจัดกระบวนการเรียนการสอนโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาแล้ว พบว่าครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษามีการปฏิบัติมากกว่าครูผู้สอนในระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษาในเรื่อง จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความสนใจของนักเรียน จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย การเรียนการสอนที่ใช้กิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติ การจัดกิจกรรมโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เนื้อหา สาระ และกิจกรรม การคิดค้นกลวิธี การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่น่าสนใจ ตลอดจนการจัดกิจกรรมที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ และคุณธรรม มีค่านิยมที่ดีต่อสังคม ยกเว้นการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ภูมิปัญญาชุมชนพบว่า ครูผู้สอนในระดับประถมศึกษามีการปฏิบัติน้อยกว่าครูผู้สอนในระดับมัธยมศึกษา ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะการจัดกระบวนการเรียนการสอนของครูระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษาชั้นนั้น ต้องคำนึงถึงวัย ระยะเวลาของความสนใจ เนื้อหา สาระ ตลอดจนความพร้อมของนักเรียน ซึ่ง กฤษณา ตักศิตรี (2530 : 481 - 482) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการจัดการเรียนการสอนว่า ผู้เรียนต้องมีความพร้อมทั้งด้านสติปัญญา ร่างกาย อารมณ์ และสังคม ส่วนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและเนื้อหาของบทเรียนต่างๆ ต้องเป็นกิจกรรมไม่ยากเกินไป และใช้ช่วงเวลาสั้นๆ เมื่อเป็นเช่นนี้ จึงทำให้มีความแตกต่างกันในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

3. จากการวิจัย พบว่า สภาพการจัดกระบวนการเรียนรู้ ที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุโขทัยที่มีระดับการศึกษาต่างกัน พบว่ามีการจัดกระบวนการเรียนการสอนโดยภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า ระดับการศึกษานั้น เป็นสิ่งที่แสดงถึงความรู้ความสามารถสูงสุดของแต่ละบุคคล เป็นคุณสมบัติเฉพาะของกาปฏิบัติ

หน้าที่ในตำแหน่งต่างๆ เพื่อความเหมาะสมกับการกำหนดค่าตอบแทนจากการทำงานในขั้นต้น และรวมไปถึงบุคคลที่มีโอกาสที่จะก้าวหน้าในตำแหน่ง หรือต้องการได้รับการยอมรับจากสังคม ให้อยู่ในฐานะที่มั่นคงในด้านการงาน การเงิน มีศักดิ์ศรีเพิ่มขึ้นก็สามารถเพิ่มสมรรถภาพของตนเองให้สูงขึ้นโดยการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ซึ่ง พันธ์ หันนาคินทร์ (อ้างถึงใน เพ็ญราเพย น้อยอำ, 2543 : 130) กล่าวว่า วุฒิการศึกษาของครูผู้สอนนั้นเป็นเพียงเครื่องแสดงถึงการเป็นผู้มีความรู้ที่มีคุณสมบัติตรงกับตำแหน่งหน้าที่การงาน เท่านั้น แต่การดำเนินงานในเรื่องการเรียนการสอนต้องเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร และเนื้อหาสาระที่จัดให้แก่นักเรียน จึงทำให้การจัดกระบวนการเรียนรู้ไม่แตกต่างกันมากนัก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าครูผู้สอนในปัจจุบันได้รับการพัฒนาโดยการอบรม ประชุม สัมมนา หรือศึกษาดูงานอยู่เสมอ จึงทำให้ครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคนิควิธีการสอนในรูปแบบต่าง ๆ มากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เพ็ญราเพย น้อยอำ (2543 : 129) เรื่องพฤติกรรมการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนตามทัศนะของครูผู้สอน พบว่า ทั้งผู้บริหารและครูผู้สอนมีความเห็นว่าการจัดกระบวนการเรียนการสอนของครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการจัดการเรียนการสอนไม่ต่างกัน เพราะในปัจจุบันทั้งผู้บริหารและครูผู้สอนได้รับการพัฒนาโดยการอบรม ประชุม สัมมนาเชิงปฏิบัติการ อยู่เสมอ

อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาการเปรียบเทียบเป็นรายข้อ พบว่าครูผู้สอนที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มีการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่แตกต่างกับครูผู้สอนที่มีระดับสูงกว่าปริญญาตรี ในเรื่องเชื่อมโยงความรู้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ทั้งนี้ เป็นเพราะว่าข้าราชการครูที่มีระดับสูงกว่าปริญญาตรีนั้น ได้รับการศึกษาที่สูงขึ้น และพัฒนาตนเองในการค้นหาเทคนิควิธีการจัดการเรียนการสอนที่ทันสมัยอยู่เสมอ ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นด้วยเป็นอย่างยิ่งว่าระดับการศึกษาที่สูงขึ้นนั้น มีส่วนทำให้การจัดการเรียนการสอนแตกต่างกันบ้างในบางเรื่อง เพราะในสภาพความเป็นจริง ผู้ที่มีความรู้ความสามารถที่สูงขึ้น ย่อมนำความรู้และประสบการณ์ที่มีอยู่มาใช้อย่างเต็มความสามารถ ซึ่งสอดคล้องกับการสัมมนาทางวิชาการของกระทรวงศึกษาธิการ โดยศาสตราจารย์ ดร.สิปปนนท์ เกตุทัต เรื่องการพัฒนาระบบการเรียนรู้ให้ประสบผลสำเร็จนั้น ต้องมีการพัฒนาครูผู้สอนเป็นอันดับแรก (2541 : 44)

4. จากการวิจัย พบว่า สภาพการจัดกระบวนการเรียนรู้ ที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุโขทัย ที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน มีการจัดกระบวนการเรียนการสอน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าการปฏิบัติงานของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุโขทัย ต้องปฏิบัติงานตามกรอบนโยบาย ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ซึ่งได้กำหนดเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียน การดำเนินงานด้านต่างๆ ให้เป็นแนวทางเดียวกัน นอกจากนั้น ข้าราชการครูต้องดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เพราะไม่ว่า

จะมีประสบการณ์ทำงานมากน้อยเพียงใด ข้าราชการครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการ
ประถมศึกษาแห่งชาติทุกคนก็ต้องปฏิบัติงานตามกรอบนโยบายเดียวกัน

อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาการเปรียบเทียบเป็นรายข้อ พบว่า ครูผู้สอนที่มีประส
การณต่างกัน มีการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน โดยครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ระหว่าง
1 - 5 ปี สภาพการจัดกระบวนการเรียนการรู้มีการปฏิบัติมากกว่าครูผู้สอนที่มีประสบการณ์
ระหว่าง 6 - 10 ปี และ 11 ปีขึ้นไป ในเรื่องการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย ทั้งนี้เป็นเพราะว่า
ข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ทำงานระหว่าง 1- 5 ปีนั้น เป็นบุคคลที่ได้รับความรู้ มีเทคนิควิธี
การสอนที่ใหม่ ๆ ได้ฝึกปฏิบัติจริงมากขึ้น มีอุดมการณ์และความตั้งใจสูง เช่น ข้าราชการครูโครงการ
ครูทายาท หรือ ข้าราชการครูโครงการเพชรในตม ที่นำความรู้ความสามารถมาถ่ายทอดแก่ลูกศิษย์
อย่างเต็มที่ และเต็มความสามารถ

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีความเห็นว่าสภาพการจัดกระบวนการเรียนรู้ ที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 จะประสบผลสำเร็จได้นั้น แต่ละฝ่าย
จะต้องอยู่บนพื้นฐานเดียวกันคือ ต้องรับทราบจุดประสงค์ นโยบาย และเป้าหมาย ของโรงเรียน
และชุมชน ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร บุคลากรในโรงเรียน ผู้ปกครอง ตลอดจนหน่วยงานต่างๆ ในชุมชน โดยทุก
ฝ่ายต้องร่วมมือกันวางแผนการดำเนินงาน และดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้ อย่างเป็นระบบ
ซึ่งเมื่อดำเนินการเช่นนี้แล้ว เชื่อได้ว่าการจัดกระบวนการเรียนรู้ต้องประสบผลสำเร็จ และมี
ประสิทธิภาพ อย่างแน่นอน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากผลการวิจัยพบว่าโดยภาพรวมข้าราชการครูในสังกัด สำนักงานการประถม
ศึกษาจังหวัดสุโขทัย จัดกระบวนการเรียนรู้ ที่สอดคล้องกับ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ
พ.ศ. 2542 อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ดังนั้น เพื่อให้การจัดกระบวนการเรียนรู้ของข้าราชการครูมี
ประสิทธิภาพสูงขึ้น ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ ดังนี้

1.1 เพื่อให้ผู้บริหาร และข้าราชการครูเห็นความสำคัญของการจัดกระบวนการ
เรียนรู้ ทั้ง 6 ด้าน ในมาตรา 24 ตาม พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

1.2 เพื่อให้ผู้บริหารสร้างแรงจูงใจ และให้ข้าราชการครู ตระหนักถึงบทบาท
หน้าที่ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาตนเองให้มีพฤติกรรมการสอนที่สอดคล้องกับ พระราชบัญญัติการ
ศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 พร้อมรับการประเมินจากหน่วยงานภายนอก

1.3 เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดมีการอบรม สัมมนาเชิงปฏิบัติการ เพื่อ
พัฒนาเปลี่ยนแปลงการจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่ง
ชาติ พ.ศ. 2542 อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาบทบาทของผู้บริหารโรงเรียน ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ ที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกระบวนการเรียนรู้ ที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เช่น บุคลากร งบประมาณ อาคารสถานที่ เป็นต้น

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
Pibulsongkram Rajabhat University